

Probleem opgelost?

Een ander perspectief

Soms denken gedragstherapeuten dat het doel van een consult altijd is om een probleem op te lossen. In de meeste gevallen hebben we het dan over een gedragsprobleem van een hond. Helaas lukt dat 'oplossen' niet altijd. Daarom kan het in sommige gevallen verstandig zijn om te kijken naar wat je wél kunt. Daarbij kun je als leidraad nemen dat je het welzijn probeert te verbeteren. Van de hond(en), de gezinsleden en eventuele andere betrokkenen. Dat biedt een ander perspectief.

Er bestaat veel overlap tussen de welzijnsbehoeftes van honden en die van mensen. Per slot van rekening zijn we allebei zoogdieren en sociale groepsdieren. Dit is vermoedelijk een van de redenen dat mensen en honden goed kunnen samenleven. Er bestaan echter ook grote verschillen. Problemen en conflicten ontstaan wanneer verschillende behoeftes met elkaar botsen.

Oplossingsgericht

Bij een oplossingsgerichte aanpak wordt er een probleem vastgesteld dat opgelost dient te worden. Vaak laat de hond gedrag zien dat de mens als problematisch ervaart en waar de mens zorgen over heeft. Vaak is het doel van de gedragstherapeut om dat probleemgedrag te stoppen of om te buigen naar gewenst gedrag. Als het ongewenste gedrag verdwijnt is het probleem opgelost. Zo niet, dan zit er vaak niets anders op dan verder te zoeken, naar die oplossing.

Geschreven door Liselot Boersma,
gedrag en welzijn deskundige (PgDip
CABW) en eigenaar van de platforms
HondenLot.nl en *LotsDogs.com*.

Hond die uitvalt naar andere honden

Hieronder twee voorbeelden van de oplossingsgerichte aanpak van een veelvoorkomend probleem: een hond die uitvalt naar onbekende honden.

OPLOSSING 1: De hond krijgt een slijprijn om en de gezinsleden krijgen het advies om de riem kort te houden en korte stevige rukjes te geven op momenten dat de hond uitvalt. Tijdens de eerste keer oefenen stopt de hond direct met uitvallen. Hij probeert de straktrekkende strop om zijn hals te vermijden en onderdrukt de behoefte om zijn gedrag uit te voeren.

Dit kan het probleem oplossen, maar het welzijn van de hond kan onder druk komen te staan. Lichamelijk, door het aantrekken van de strop, maar ook geestelijk. Hij wordt namelijk beperkt in het tonen van gedrag dat hij niet voor niets uit. *Deze oplossing verbetert het welzijn van de gezinsleden waarschijnlijk wel, maar het welzijn van de hond niet.*

OPLOSSING 2: Het gezin krijgt uitleg over het gedrag van hun hond, en verschillende oefeningen. Daarop volgt een uitgebreid verslag van twintig pagina's. Er wordt ingezet op stressreductie, management en gedragstherapie om het gedrag van de hond geleidelijk om te buigen. Totdat de therapie voldoende is aangeslagen mag de hond niet ongecontroleerd worden blootgesteld aan andere honden.

Dit kan het probleem oplossen. Echter, het welzijn van de gezinsleden kan onder druk komen te staan als de behandeling te veel van ze vraagt. Er kan frustratie ontstaan als het gedrag van de hond in de ogen van het gezin niet snel genoeg verbetert. Dit kan het emotionele welzijn van gezinsleden onder druk zetten.

Deze oplossing verbetert de levenskwaliteit van de hond waarschijnlijk wel, maar het welzijn van de gezinsleden blijft onder druk staan.

Anders uitpakken

Bovenstaande voorbeelden kunnen ook anders uitpakken. Zo kan het ook zijn dat de gezinsleden uit het eerste voorbeeld het naar vinden om een slijprijn op de geadviseerde manier te gebruiken. In dat geval komt het welzijn van zowel hond als mens onder druk te staan. Het probleem is echter wel opgelost, want de hond valt niet meer uit. Adviezen

die het probleem oplossen bieden dus niet altijd een garantie op verbeterd welzijn van mens en hond.

Te hoge verwachtingen

Soms kijken we naar het oplossen van probleemgedrag alsof het een rekensommetje betreft. Helaas is gedrag van zowel honden als mensen niet altijd gemakkelijk op te lossen. Sommige hondengedragstherapeuten gebruiken aantrekkelijke boodschappen om klanten over te halen van hun diensten gebruik te maken. Dat schept verwachtingen die ze niet altijd waar kunnen maken. Bovendien verwachten mensen – die soms de wanhoop nabij zijn als ze een gedragstherapeut in de arm nemen – niet alleen dat die therapeut in een handomdraai dé oplossing biedt, maar vragen ze de daarmee ook automatisch te veel van hun hond. Het spreekt voor zich dat dit het welzijn niet ten goede komt.

Ga uit van **welzijn verbeteren**, in plaats **gedragsproblemen oplossen**. Dit **verlaagt de kans op irrationele verwachtingen en frustratie**.

Gefrustreerd

Zo maakte ik mee dat ik bij een familie werd uitgenodigd die voor mij al zes andere gedragstherapeuten had ingeschakeld. “Maar het probleem is nog steeds niet opgelost”, zeiden ze. Dit waren mensen die veel frustratie en stress ervoeren, omdat de realiteit niet matcht met het irrationele beeld dat zij voorgeschiedt kregen.

Ik zie echter ook therapeuten gefrustreerd raken. Zo hoor ik geregeld van hondengedragstherapeuten dat hulpbehoevende hondenuitvoerders vooral op zoek zouden zijn naar een *quick fix* voor hun probleem.

In plaats van hierin mee te gaan en de indruk te wekken dat dit altijd haalbaar is, zou de therapeut zich moeten afvragen: hoe komen irrationele verwachtingen tot stand en wat kunnen wij daar tegen doen?

Niet starten bij het probleem, maar bij levenskwaliteit

Als je het verbeteren van welzijn als insteek neemt, dan start je niet bij het probleem. Je kijkt in de eerste plaats naar de levenskwaliteit van alle betrokkenen. Je onderzoekt hoe gezinsleden zich gedragen en hoe zij zich voelen, waarbij je ook rekening houdt met de lichamelijke gezondheid van iedereen binnen dat gezin. Onder die gezinsleden vallen ook de honden. Die maken immers deel uit van het gezin.

Dankzij zo’n analyse op basis van welzijn moet ook duidelijk worden waar het allemaal wél goed gaat. Het is belangrijk om ook dat te benoemen. Daarnaast is het de bedoeling dat aan de oppervlakte komt waar het schuurt en wiens welzijn onder druk staat. Vervolgens stelt de gedragstherapeut adviezen op die de levenskwaliteit van alle betrokkenen kunnen verbeteren.

Mijn voorkeur?

* Een opgelost probleem garandeert niet altijd een verbeterde levenskwaliteit van alle betrokkenen.

* Een verbeterde levenskwaliteit garandeert niet altijd een opgelost probleem.

Het moge duidelijk zijn wat mijn voorkeur heeft. ■

OVER DE NVGH

De Nederlandse Vereniging van Gedragstherapeuten voor Honden (NVGH) is sinds 1997 de beroepsvereniging die belangen behartigt van haar (op hbo-niveau) afgestudeerde leden. Kijk voor meer informatie op www.nvgh.nl

